

Forfatter: Kingo, Thomas

Titel: Digtning i udvalg

Citation: Kingo, Thomas: "Digtning i udvalg", i Kingo, Thomas: *Digtning i udvalg*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1995, s. 571.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kingo09val-shoot-idm140375698335488/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Digtning i udvalg

- 6 var ... *haste*: var kun udtryk for at han som soldat ville skynde sig.
 8 *der*: da.
 11 *Føfjete*: forsvare. – *Heme-Skold*: krig.

(3)

under: ved. – *den 7. Maj*: Den da. og den sv. flåde kæmpede den 25. maj om aftenen og den 26. om formiddagen; i ligprædikenen over Niels Juel nævnes dog den 27. maj som datoen for slaget, så at *den 7. Maj* sandsynligvis er fejl for den 27.

- 1 *Seyer-Seyl*: sejrige sejl. – *hidsed*: højste.
 2 *tridsed*: højste.
 3 *Palmen*: siden antikken sejrstegn.
 4 *stade*: plads.
 5 *Dag Skier*: daggy.
 6 *lysted*: havde lyst til at. – *fikte*: kæmpe.
 7 *tvende*: to.
 8 *to for en*: i forholdet to til en; den sv. flåde var på 50 skibe, den da. på 26.
 10 *Lynild*: lyn.
 11 *Sør-Kronen*: ærekransen for søsejr.
 12 *Pris*: ros.

(4)

- 1 *der at*: da.
 2 *vel*: godt.
 3 *Tramp*: Den holl. admiral Cornelis Martenz Tronp, 1629–1691, var 1676–1678 øverstkommanderende for den da. flåde. – *Creutz*: Den sv. admiral Lorentz Creutz, 1615–1675, var øverstkommanderende for den sv. flåde, Hans admiral-skib "Stora Cronan" kæntrede og eksploderede i slaget ved Øland. – *Ugla*: Den sv. admiral Claes Ugglä, 1614–1676, overtog kommandoen efter Creutz; hans skib "Svärdet" blev stukket i brand og efter hård kamp erobret af danskerne; Ugglä selv sprang overbord og druknede. – *sammenbød*: stødte sammen.
 8 *stod (...)* bi: hjælp. – *ærlig*: agtværdig. – *var (...)* van: plejede.
 10 *gaa (...)* tilhænde: underkaste sig.
 11 *Strand*: hav.
 12 *holdt*: opførte.

571

(5)

- 411 *Kolberger-Heide*: Stedsangivelsen er forklæret, idet det omtalte slag fandt sted syd for Gedser og ikke på Kolberger Heide, farvandet mellem Kielerfjorden og Femern. Her stod 1/7 1644 det berømte slag, hvor Christian IV mistede det ene øje.

- 1 *Siöblad*: den sv. admiral Erik Sjöblad, 1647–1725.
 2 *Orlogs*: krigs.
 3 *Gottenborrig*: Göteborg. – *Yndist*: velvilje.
 4 *Beli*: nl. Storebælt. – *paste paa*: passede op.
 5 *undfik*: modtog. – *Kartover*: korte kanoner.
 6 *stod*: standsede. – *at*: for at.
 8 *bemesred*: overvandt.
 9 *føgted*: kæmpet.
 10 *fem*: nl. skibe. – *hemægtede*: bemægtigede.

(6)

- 2 *Horn*: den sv. generaladmiral Henrik Horn, 1618–1693.
 3 *enddog*: selvom.
 5 *tre Skibe*: Fra sit flagskib "Christianus Quintus", der blev hårdt medtaget af kampen, måtte Juel begive sig over på "Fredericus Tertius", som fik flere grundskud, og derpå på "Charlotte Amalie".
 7 *hyned*: lynede.
 8 *At så at. – forlored*: tabte. – *Rang*: række.
 9 *qvæste*: kvæstede.
 10 *lemmestede*: lemlestede.
 11 *Skibs Forlås*: tab af skibe.

(7)

- 412 *Lauze-Rügen*: øen Rügen, der erobrede med flådens støtte, men uden egentlige søslag; landgangen på Rügen fandt sted 12/9 1678.
 2 *flue*: lang.
 4 *fast*: næsten. – *reddelas*: uden udrustning. – *bøtte*: udbedrede.
 7 *Kaasen*: kursen.
 10 *Behiende*: modige.
 12 *Held*: medgang.

(8)

- Calmer-Sand*: Kalmarsund blev blokeret af Niels Juel; et sv. orlogsskib, "Laxen", blev erobret og et andet, "Nyckelen", sprængtes.
 1 *vakt*: vækket.
 2 *Saa*: sådan.
 4 *Føgt*: kamp.

572